Kostgængeren.

Lystspil i een Act af Scribe; oversat af J. L. Heiberg.

Personerne:

Guillaume, Klædekræmmer . . . Hr. Foersom.
Madame Guillaume, hans Kone Jfr. Jørgensen.
Josephine, deres Datter . . . . Mad. Larcher.
Marie, deres Kokkepige . . . . — Winsløw.
Oscar, en ung Modehandlersvend Hr. Phister.
Alexander Floquet, hans Ven . — Holst.
Madame Jocard, boende tilleie hos Guillaume . . . . Mad. Rongsted.

(Handlingen foregaaer i Guillaumes Huus, i Saint-Denis-Gaden i Paris.)

(Skuepladsen forestiller et borgerligt Værelse, med en Dør i Baggrunden og en anden paa Siden. I Forgrunden paa den ene Side en Kamin, paa den anden et Vindue.)

Første Scene.

Guillaume (staaer med sin Regnskabsbog i Haanden.) **Madame Guillaume** (sidder ved et Bord og skriver.) **Josephine** (sidder paa den modsatte Side, og øver sig paa en Guitar.)

Guillaume (til sin Kone.) Men hvorledes er det muligt? har Du i den sidste Maaned givet 300 Francs ud?

Mad. Guillaume. Som jeg siger. Og da jeg nu ikke har faaet meer end 210 Francs og 10 Skilling, saa skylder Du mig accurat 89 Francs og 10 Skilling.

Guillaume. Det er alt for galt! I en Huusholdning, som vor, at bruge 300 Francs om Maaneden, og det blot til Mad og Drikke! Er det passende for en simpel Klædekræmmer? Der maa spares! spares maa der!

Josephine (syngende til Guitaren.)

Jeg stod hos ham i gyldne Keisersale —

(Hun standser, seer i Noderne, og øver sig paa Accompagnementet til denne Linie, meget langsomt, og under idelige Afbrydelser og Rettelser.)

Mad. Guillaume. Ja, der har vi det! Du taler aldrig om andet end om Besparelser; ligesom Du ikke allerede havde knebet paa Alting. See, der er nu vor Datter Josephine, som har et afgjort Talent til Musik, men Du har ladet hende lære Guitar, fordi en Guitar er bedre Kjøb end et Fortepiano. Men det er meget slet beregnet: et Fortepiano vilde have kostet Dig 1400 Francs, men saa kunde Du maaskee have sparet Medgiften, naar vor Datter engang faaer en Mand, thi en Pige, som er musikalsk, hende tager man gjerne uden Medgift. Du kan spørge hvem Du vil; saa skal Du høre.

Josephine. Ja det skulde vist ikke have Vanskeligheb; og dersom Papa endnu vilde, saa kunde det nok...

Mad. Guillaume (til Josephine.) Vil Du bare passe Dig selv. (Til Guillaume.) Og ovenikjøbet et Barn, som har saadanne naturlige Anlæg!

Josephine (syngende som før.)

Jeg stod hos ham i gyldne Keisersale —

(Standser, og øver sig paa samme Maade som før.)

Guillaume. Det var bedre, Du bad hende om at holde op. Hun sidder der og klimprer mig Ørerne fulde, og forstyrrer mig i mine Regnskaber. Hvad Djævelen behøver en Borgermands Datter at synge Opera-Arier? I et halvt Aar har hun nu havt Musiklærer; men hvad har hun lært for mine Penge? hun synger falsk, og kan ikke holde Tact! hun kunde jo have bragt det ligesaavidt, og for bedre Kjøb, ifald vi havde ladet hendes naturlige Anlæg skjøtte sig selv.

Josephine (som før.)

Jeg stod hos ham i gyldne Keisersale —

Guillaume (til Josephine.) Aa saa hold dog op engang! lad det nu være nok med Musiken, og gaae hellere ind paa Dit Værelse og strik paa mine Strømper, som Du begyndte paa i forrige Vinter; det er mere til Nytte, og det gjør heller ikke saa megen Støi.

Josephine (afsides.) Det er rigtignok behageligt, at skulle strikke Strømper til sin Fader! Det bedste er, at naar man strikker kan man tænke paa hvad man vil.... og paa hvem man vil. (Gaaer.)

Anden Scene.

Guillaume. Mad. Guillaume.

Guillaume. Men er det da ikke muligt at indskrænke vore Huusholdnings-Udgifter? Hvad mener Du, Kone, om jeg afkortede noget i dine Naalepenge?

Mad. Guillaume. Paa ingen Maade! Jeg kan ikke komme ud af det med det, jeg har, og vilde netop bede Dig om at lægge noget til. Naar man vil gjøre Indskrænkninger, maa det ikke være i det som er nyttigt.

Guillaume. Ja ja! Saa kunde vi maaskee skille os ved Germon, Boutikdrengen, som vi bruge til Tjener om Søndagen; saa holdt vi ikke flere Tjenestefolk, end Marie, vor Kokkepige.

Mad. Guillaume. Da veed jeg, vi have ikke for mange; og det bedste Beviis er, at vi endnu komme til at antage en Stuepige til min Datters og min Tjeneste.

Guillaume. Ja veed Du hvad min kjære Kone! hvis det er paa den Maade, Du forstaaer at vi skal indskrænke os, saa maae vi see at hitte paa, hvorledes vi kan spare, ved at give flere Penge ud.

Mad. Guillaume. Ganske rigtigt! det er just saaledes, jeg mener.... Men hør! der falder mig noget ind: Ifald vi gjorde ligesom Madame Jocard, hun som boer tilleie hos os paa anden Sal, og søgte at faae nogle Kostgængere?

Guillaume. Det er fuldkommen rigtigt! Madame Jocard staaer sig godt derved, som det lader.

Mad. Guillaume. Ja, det troer jeg! det er den meest øconomiske Maade at leve paa. Vi see at faae een eller to Personer til at spise ved vort Bord, og de betale os 100 til 200 Francs hver; saa behøve vi næsten ikke at give Noget ud, men kan føre vor Huusholdning for Intet. Hvor der er Mad for Tre, er der ogsaa for Fem.

Guillaume. Det er fuldkommen rigtigt! Nei, vil man see, hvilket speculativt Hoved! Paa den Maade kommer Huusholdningen jo ikke til at koste os en Skilling.

Mad. Guillaume. Ja der kan Du see! Vilde Du nu vel nogensinde have faaet et saadant Indfald?

Guillaume. Men Du seer jo ogsaa, hvorledes jeg griber det med begge Hænder. Jeg vil strax paa Øieblikket skrive et Avertissement til Adresse-Avisen; jeg vil skrive, at een à to Portioner kraftig og veltillavet Middagsspise kan daglig afhentes fra et Familiebord....

Mad. Guillaume. Nei! vist ikke! Ikke afhentes! Der maa staae, at een eller to eenlige Herrer kan daglig erholde Middagsspise i en galant Familie. Glem ikke at skrive „eenlige Herrer," thi det veed man hvad er; saa har Du En til at spille Dam eller Domino med Dig; og min Datter og jeg have en Cavaleer til at følge os, naar vi gaae ud. Betænk, at en Kostgænger har altid den Forretning at byde Fruen i Huset Armen, han søger altid at behage hende ved smaa og fine Opmærksomheder; kort sagt, det er ham, som paatager sig alle Mandens Pligter, og det er intet Under, at man finder dobbelt Behag i ham, siden man kan skifte ham hvad Øieblik man vil.

Guillaume. Hvad behager? hvorledes mener Du?

Mad. Guillaume. Kort og godt! jeg behøver en Cavaleer, og min Datter med, thi paa nogen Tid er der et ungt Menneske, som altid følger efter os, naar vi spadsere.

Guillaume. Hvad for noget? Et ungt Menneske! Er det maaskee igjen Hr. Dercour?

Mad. Guillaume. Nei, det er ikke ham; nu er det en Anden. Jeg har ikke villet tale til Dig derom, thi jeg var længe i den Tro, at det var mig, som han gik efter; men nu er jeg kommen til Overbeviisning om, at det er min Datter. Det er et meget smukt ungt Menneske, og jeg er bange for, at hun har lagt Mærke til ham.

Guillaume. Hille min sandten! Saa maa man passe godt paa, for at der ikke skal opkomme nogen Forstaaelse imellem dem.

Mad. Guillaume. Ja, det er just det, jeg mener. Jeg var altid saa bange, naar vi vare ude at spadsere, thi to Fruentimmer allene, det afskrækker ikke nok. Men herefter naar vi faae os en Cavaleer, en Beskytter....

Guillaume. Det er fuldkommen rigtigt! Jeg vil strax løbe hen paa Adresse-Contoiret. Adresse-Avisen er saamæn det bedste af alle vore Blade; i det mindste er det det, som jeg læser med størst Fornøielse, for der er saadan en behagelig Afvexling deri. De Herrer Forfattere bilde sig ellers saa meget ind, og troe, at de have gjort store Ting, naar de faae noget befordret til Trykken; men her kan man see, at Kunsten er ikke saa svær. I Adresse-Avisen kan Enhver skrive, naar han bare betaler, og saa har han Lov at skrive ligesaa godt eller ligesaa slet som han vil.

Mad. Guillaume. Ja spild nu bare ikke Tiden, men gaae strax derhen!

Guillaume. Det er fuldkommen rigtigt! (Gaaer.)

Tredie Scene.

Mad. Guillaume (allene.)

Mad. Guillaume. Ja, naar ikke jeg var for at sætte Huset paa den rette Fod!..... Men lad mig nu komme til Hovedsagen. (sætter sig ved Bordet, og blader i sine Papirer.) Her er nu en Regning paa 200 Francs fra min Modehandlerinde. Saa kommer jeg omtrent 50 tilkort. Det er ligemeget; dem kan jeg knibe af Huusholdnings-Pengene. Med Besparelse kommer jeg nok ud af det alligevel. — Ah! der er Marie.

Fierde Scene.

Mad. Guillaume. Marie.

Marie. Ja Madame, jeg kommer for at hente min Regnskabsbog, og bede Dem om Penge. Har Madamen regnet det sammen?

Mad. Guillaume. Ja jeg har, og min Mand finder, at det er alt for meget.

Marie. Naa, det skal man høre ovenikjøbet! Maaskee skulde jeg lægge til af mine egne Penge? Nei, Huset er saamæn allerede besværligt nok! Saadan som det her er indrettet, tjener jeg ikke en Skilling over min Løn.

Mad. Guillaume. Hav lidt Taalmodighed; saa vil Du snart faae meer at fortjene. See, der har Du Penge til denne Maaned. Jeg vil med det Samme sige Dig, at Du i disse Dage maa give os en Ret meer end ellers, og lidt meer udsøgt, end vi pleie; bare i nogle faa Dage.... forstaaer Du?

Marie. Komme her maaskee Fremmede?

Mad. Guillaume. Det kunde vel være.

Marie. Det er sandt! Siden De taler

om Fremmede... der staaer et ungt Menneske hernede, og begjærer at tale med Dem.

Mad. Guillaume. Et ungt Menneske!... Skulde det allerede være vor Kostgænger? — Nei, det er umuligt! Det kan jo ikke allerede staae i Avisen. Siig, at min Mand er ikke hjemme.

Marie. Det bryder han sig ikke om; han siger, at han vil tale enten med Madammen eller med Herren, og at han ikke gaaer, førend han har faaet en af Dem itale.

Mad. Guillaume. Saa maa det være en Sag af stor Vigtighed. — Men et ungt Menneske! Og jeg, som endnu ikke er paaklædt! — Lad ham komme herop, Marie, og bed ham vente et Øieblik; jeg skal strax være her. (Gaaer.)

Femte Scene.

Marie (allene.)

Marie (raabende efter hende.) Ja, men lad det ikke vare for længe, for jeg har mit Kjøkken at passe, og jeg er bange for at Gryden skal løbe over. (Talende for sig selv.) Naar man paa eengang skal være Kokkepige og Kammerjomfru, saa veed man hverken, hvor man skal begynde eller ende. Som man staaer bedst ved Stegevenderen, maa man løbe ud og tage imod Fremmede; fra Suppekjedlen maa man ind og sætte Knappenaale i Madamens og Jomfruens Kjoler! Og for hver Gang maa man tørre Hænderne af! Det er rigtignok en besværlig Tjeneste! Det unge Menneske gaaer op og ned ad Gaden her ligeoverfor. (Hun gaaer til Vinduet og raaber ud.) Herre! Vil De behage at komme herop? — See bare! han stod og talte med en anden ung Herre, som tog Flugten, ligesom han var bange for at jeg skulde see ham. Hvad mon det skal betyde?

Sjette Scene.

Marie. Oscar.

Oscar. Ja saa? Jeg troede at Herren eller Madamen var tilstede.

Marie. Nu komme de strax. Vil Herren være saa god at opholde sig et Øieblik.

Oscar.*) Med største Fornøielse, dersom Du vil holde mig med Selskab. — Ja det maa jeg tilstaae: det var just en Huusholderske for mig! Smuk og blomstrende, med et anstændigt Udvortes, og især dygtig knibsk! Ikke sandt, lille Mutter?

Marie. Naa, vil De nu bare lade mig være!

Oscar. Ja saa mæn vil jeg saa. — Naa, saa gjør da lidt Modstand! — Men det gjør Du jo ikke? — Ja, saa gider jeg heller ikke angribe; saadan er jeg nu engang.

Marie. Naa, det er nok En af det rette Slags!

Oscar. Ja, det har jeg Ord for, skulde jeg troe, og jeg tør sige, at i det Quarteer, hvor jeg boer, er mit Rygte bekjendt. Den unge Hr. Oscar, Modehandlersvend i Vivienne=Gaden? Forstaaer Du det?

Marie. Nei, jeg gjør ikke.

Oscar. Nei, det kunde jeg nok tænke. I jeres Saint=Denis=Gade lever man i Uvidenhed. Og desuden..... Klædekræmmerne! det er det Grove, det er det Klodsede, det er det svære Skyts i Handelen! Men Modehandlerne, vi udgjøre de lette Tropper. Jeg handler med Modevare i alle Genres, og saasnart jeg blot seer den mindste Prøve...

Marie. Naa, maa jeg nu bede Dem om at lade mig i Fred. Jeg har Andet at bestille, end at staae og høre paa Dem.

Oscar. Ja det er en anden Sag! Saa lad mig ikke opholde Dig! Jeg troede, Du havde Tid tilovers; det har jeg bestandig.

Marie. Ja, det kan jeg mærke; men saa skulde De spare paa den, for ikke at komme tilkort hos Deres fornemme Damer.

Oscar. O hvor Du kjender mig slet! Naar jeg har sønderrevet den Lænke, som binder mig til Boutiken, saa tænker jeg kun paa Glæde og Kjærlighed; den simple Kattun eller Merino fængsler mig da meer end den rigeste Pynt. See, dette Bobinets=Liin har en uendelig Tillokkelse for mig. Naar derimod min Haand uforvarende kommer til at røre ved Tyll eller Atlask.... o fy! saa troer jeg, at jeg staaer endnu ved Disken.

Marie. Ja, lad det nu være godt! — De kjender da vel Mad. Guillaume?

Oscar. Om jeg kjender hende? hvilket Spørgsmaal! hvem kjender ikke jeg?

Marie. Men saa lad dog være! der kommer jo Nogen.

Oscar. Hun er som Guds Ord fra Landet! hun skammer sig over at gjøre Opsigt. (Seer hen mod Udgangen.) Ah! det lader til at være Madamen. Nu gjælder det om at vedligeholde et beskedent og nydeligt Væsen.

Syvende Scene.

De Forrige. Mad. Jocard.

Oscar (til Mad. Jocard.) Det glæder mig ret meget at finde Leilighed til at forsikkre Dem om, og bevidne Dem, og saa videre. Deres Kokkepige, eller hvad jeg vilde sige, Deres Kammerfrøken, har havt den Godhed at underrette mig om....

Marie. Men hvad gaaer der da af ham? Det er ikke Madamen, det er en Kone, som boer her tilleie. De sagde jo, at De kjendte min Madame?

Oscar. Ja, hvor kunde jeg vide det? Jeg troede at i Saint=Denis=Gaden saae den Ene ud som den Anden. (Betragter hende gjennem sin Lorgnette.) Gud! hvor hun seer ud! (til Mad. Jocard.) Madame, jeg beder

*) Hele denne Rolle maa fremsiges med den meest flydende Hurtighed. Forf. Anm.

Dem undskylde mit umotiverede Galanterie, som kom noget tidligere, end det var min Hensigt. De boer formodentlig paa anden Sal?

Mad. Jocard. Jeg beder, De er alt for artig. Ja, paa anden Sal over Mezzaninen; man kunde ligesaa gjerne sige: paa tredie Sal; og endda lader Hr. Guillaume mig betale den saa dyrt, som den kunde være en første Sal. Men det er ogsaa forfærdeligt, hvorledes Huusleien stiger. Ligefra Kjælderen til Loftet kan man ikke veie det mindste Hul op med Penge. Det er, som jeg siger, at naar man efter nogle Aars Forløb seer sine Huusleie-Qvitteringer igjennem, saa skulde man troe, at man havde kjøbt hele Huset.

Oscar (affides.) Det er en af Leierne; det kommer ikke mig ved.

(Tager Guitaren, og synger.)

Timerne tungt sig snige
Naar man venter paa Madamen.

(Blader i Noderne.)

Marie (til Mad. Jocard.) Jo, De har noget at klage over! De staaer Dem bedre end vi! thi De gjør ingen Udgifter, og forrige Aar har De jo arvet 60,000 Francs.

Mad. Jocard. Det er sandt nok, men jeg veed jo endnu ikke, om der ikke vil melde sig andre Arvinger, som jeg maa dele med. Man talte i Begyndelsen om en Fætter i tredie Led, som skulde have samme Arveret som jeg. Men lykkeligviis er der nu snart gaaet et Aar, uden at man har hørt videre derom. Og dersom han er til i Verden, saa er han selv nærmest til at melde sig; man kan ikke forlange, at jeg skal lade ham efterlyse. Men jeg staaer her og sladdrer, og glemmer, at jeg skal tale med Hr. Guillaume eller hans Kone. Det er idag den 15de, og siden jeg nu just har været hos mine Kostgængere, og faaet Penge....

Marie. Naa, saa De kommer for at betale Deres Huusleie? Saa maa De vente et Øieblik.

Mad. Jocard. Det er mig umuligt; inden fem Minuter skal jeg være paa Maurice-Pladsen.

Marie. Ja, men Herren er ude, og Madamen klæder sig paa, saa De kan ikke nu faae nogen Qvittering; De gjør derfor bedst i at tage Deres Penge med Dem, og komme igjen en anden Gang.

Mad. Jocard. Men min Pige har taget Nøglen med sig, saa jeg kan ikke komme ind i Værelserne. Og desuden har jeg Hast.

Marie. Saa lad Deres Penge ligge her; jeg skal give Herren dem, saasnart han kommer hjem, at sige, hvis De tør betroe mig dem.

Mad. Jocard. Ja Gud bevares! Jeg veed jo nok, at De er en skikkelig Pige. Desuden (med Hentydning paa Oscar) er her jo et Vidne. (Hun lægger en Pengesæk paa Kaminen.) Her er 200 Francs. Om en Timestid kommer jeg igjen, for at hente Qvittering. (Til Oscar.) Min Herre! Deres Tjenerinde.

(Vil gaae.)

Marie. O hør et Ord, hør et Ord! Jeg vidste nok, at der var Noget, som jeg glemte. Lad mig dog endelig faae min Jerngryde, som jeg laante Dem forleden; jeg har just Brug for den idag.

Mad. Jocard. Hvad siger De? har ikke Magdalene bragt den tilbage igaar?

Marie. Nei, det veed Gud, hun ikke har. Det kan De vide deraf, at jeg maatte koge Suppe i Laaget af min Kasserolle.

Mad. Jocard. Saa har hun vist bragt den ned i Boutiken, og saa ligger den der endnu. (Gaaer.)

Marie. Ja, det skal vi faae at see; jeg vil gaae ned med hende, og see efter, thi jeg har ikke Lyst til at betale den af min Løn. (Gaaer.)

Ottende Scene.

Oscar (allene.)

Oscar. Hvilket Snakketøi der sidder paa dem! — Og saa gaae de deres Vei, og lade mig allene i Værelset! Der kan man see, hvor godt de troe mig. Ja, men der gives ogsaa visse Ansigter som anbefale sig selv. Men det er ikke derom Talen er. — Velan da, Oscar, min egen Dreng, siig mig nu, hvad det er, Du har at gjøre, thi jeg veed nok, at naar det gjælder om at vise en Tjeneste, saa er Du altid oppe. Jeg har en god Ven, som er forhexet, fortryllet, forsagt og forbløffet; fire Ord, som beqvemt kan indbefattes i det ene: han er forelsket. Men det er en anonym Lidenskab, den er ubekjendt for den skjønne Gjenstands Fader, ubekjendt for den skjønne Gjenstands Moder, ja — hvad som vil sige meer — ubekjendt for den skjønne Gjenstand selv. Det gjaldt altsaa om at erklære sig, og skaffe sig Adgang i Huset. Men paa hvad Maade? Jeg lader Venskabet blive udenfor Døren, det vil sige, spadsere op og ned ad Gaden, og jeg selv presenterer mig for Familien. Hvad skal jeg nu sige? Det veed jeg ikke. Hvad skal jeg nu gjøre? Det veed jeg heller ikke. Men hvad jeg ikke veed, det maa Himlen vide, og det er min Trøst. Saaledes er jeg nu engang: jo vanskeligere et Foretagende er, desto meer styrter jeg mig blindt ind i det, og naar jeg har gjort det, saa pleier Fru Fortuna at gjøre Resten. Jeg tænker at denne Forvovenhed er Aarsag i, at Alting lykkes mig saa vel; thi da jeg aldrig har nogen Plan, saa har jeg heller aldrig den Overraskelse at see den tilintetgjort; og hvad nærværende Tilfælde angaaer, saa har jeg ikke tænkt mig længere ind i det, end til det Punkt, som nu kommer, og som bestaaer i, at jeg skal bukke, og sige: „Min Herre!"..... (seer hen mod Sidedøren.) Nei, det er en Kone!

Der kan man see, hvad der kommer ud af at forberede sig paa sine Taler.

Niende Scene.

Oscar. Mad. Guillaume (i Toilette.)

Mad. Guillaume (afsides.) Saa det er det unge Menneske, som vil tale med mig? (Til Oscar.) Jeg beder Dem undskylde, at jeg har gjort Dem Tiden saa lang.

Oscar. Ingen Aarsag, Madame! Tiden faldt mig ikke lang, thi jeg kjendte Dem ikke endnu; men jeg tilstaaer, at fra nu af vilde jeg have mindre Taalmodighed.

Mad. Guillaume (afsides.) Det er et ungt Menneske af den allerfineste Tone (til Oscar.) Tør jeg da spørge Dem, hvad jeg maa tilskrive Æren af Deres Besøg?

Oscar. Madame, det er en Affaire, som haster i høieste Grad; i det Mindste troer jeg, at det har Hastværk; men jeg maa tilstaae, at nu længes jeg ikke nær saa meget efter at faae den afgjort. Jeg veed ikke, om jeg har den Lykke at gjøre mig forstaaet af Dem, men De føler vist selv, at naar en elskværdig Kone og en ung Mand af Verden tale med hinanden om Affairer... det har noget Flaut, det er unaturligt. Jeg veed ikke om det gjør samme Indtryk paa Dem, men jeg har altid denne Følelse deraf. Med to smukke Dine har jeg aldrig kunnet tale hvad man kalder fornuftigt; ja jeg forsikkrer Dem, at fra det Dieblik jeg saae Dem, har jeg ganske glemt, i hvad Ærinde jeg kom. Men jeg husker nok paa det siden. Jeg tænker nok, at min Hukommelse vaagner, om ikke før, saa naar Deres Mand kommer.

Mad. Guillaume. Men han er netop ude.

Oscar. Siger Intet! Jeg vil vente, til han kommer hjem; jeg har ikke længere Hastværk, og ifald jeg ikke er til Uleilighed, saa vil jeg holde Dem med Selskab saalænge.

Mad. Guillaume (neier undseelig.) Jeg beder Dem...

Oscar. Nei, man oplever dog forunderlige Ting i denne Verden! Skulde De troe, Madame, at inden jeg havde seet Dem, havde jeg ligesom en Fordom imod Saint-Denis-Gaden? — Ja man er virkelig ubillig i mit Quarteer, thi paa Ære og Samvittighed, i Alt hvad som angaaer Væsen, Holdning, Manerer, veed jeg ikke i vore Boutiker Noget som fortjener at foretrækkes.

Mad. Guillaume. De er altsaa ved Handelen?

Oscar. Ja Madame. Om Formiddagen, det vil sige, til Klokken to, er jeg Manden af Silke og Fløiel; om Eftermiddagen er jeg Manden af Verden. Jeg gaaer hen og spiser hos Restaurateuren; derfra gaaer jeg paa Comedien. Naar man har et nogenlunde rigeligt Udkomme....

Mad. Guillaume. Saa De spiser paa Restauration?

Oscar. Ja hvad skal man gjøre? Naar man er ugift, kan man jo ikke have Huusholdning. Er man klog, saa udflyer man i min Alder den despotiske Huusholdning, og foretrækker den Frihed, som man finder hos Restaurateuren. Og sværmer man for de huuslige Ideer, saa kan man netop paa en Restauration bilde sig ind, at man giver et Gjæstebud paa Moden, og sidder tilbords med tyve til tredive gode Venner, hvoraf man ikke kjender en eneste.

Mad. Guillaume. Siden De har Forretninger med min Mand, saa tør jeg maaskee bede Dem om at tage til Takke hos os idag. Det er jo langtfra ikke Noget at indbyde Dem paa; det bliver kun vor daglige Spise.

Oscar (afsides.) Er det ikke, som jeg siger, at Alting lykkes mig? Efter en Samtale af faa Minuter er jeg allerede inviteret til Middag!

Mad. Guillaume. Naturligviis, under den Forudsætning, at De ikke har nogen anden Bestemmelse for idag.

Oscar. Nei, det veed Gud, jeg ikke har. Jeg er til Tjeneste idag, imorgen, iovermorgen, hver Dag, om De vil.

Mad. Guillaume. Men veed De vel, at det er ikke umuligt; det kommer blot an paa Dem selv.

Oscar. Hvorledes? En Invitation i al Evighed? En uopsigelig Middagsmad? Det er jo ganske charmant!

Mad. Guillaume. Det er at sige, min Mand og jeg have talt om at tage nogle Herrer i Kost, og jeg troer ikke, at vi kunne gjøre et bedre Valg,.... hvis forresten Huset convenerer Dem.

Oscar. Det skal nok convenere mig. Et udmærket Local, en charmant Huusmoder, en elskværdig, borgerlig Familie, en dito dito Anretning. De har en Mand; formodentlig har De ogsaa Børn? Undskyld at jeg erkyndiger mig om disse Smaating.

Mad. Guillaume. Det er ganske i sin Orden. Jeg har ikke andre Børn, end en Datter.

Oscar. Og har De maaskee allerede tænkt paa hendes Forsørgelse? Jeg spørger derom, fordi det hændes undertiden, at Kostgængerne ikke kan forliges med Svigersønnerne.

Mad. Guillaume. Nei, der er ikke Spørgsmaal om endnu.

Oscar. Det træffer sig jo overmaade heldigt; og fra idag af er jeg Deres daglige Gjæst. Jeg kjender en Mængde unge Mennesker, den hele Modehandel. Jeg skal tage gode Venner med, enten i maanedsviis eller paa Billetter, ligesom De selv ønsker.

Mad. Guillaume. Enhver, som De bringer med, skal være os velkommen Men jeg veed ikke, om Prisen convenerer Dem; jeg havde tænkt at forlange —

Oscar. Hvad De vil, Madame! Jeg

prutter aldrig; jeg kan ikke udstaae at man prutter, det er en afskyelig Vane.

Mad. Guillaume. Ja, jeg veed ikke, om De finder, at en halvandethundrede Francs om Maaneden...

Oscar. Halvandethundrede? O fy! det er for lidt! (afsides.) Det er mig det samme; der er en heel Maaned, til jeg skal betale.

Mad. Guillaume. De mener altsaa...

Oscar. Det kommer vi nok ud af, det skal ikke have nogen Vanskelighed. Men jeg beder Dem, lad os ikke tale derom! Jeg har jo sagt Dem min Mening: jeg kan ikke tale om Affairer med en smuk Kone.

Mad. Guillaume (afsides.) Det er en udmærket galant og velopdragen Herre! — Ah! der kommer just min Mand.

Tiende Scene.

De Forrige. Guillaume.

Guillaume. Jeg kommer ligefra Adresse-Contoiret; og vort Avertissement er besørget. Men hvad der forskrækkede mig lidt, var, at jeg talte i det Mindste 40 Avertissementer af samme Indhold, thi hvis den ene Halvpart af Paris har isinde at sætte sig i Kost hos den anden, saa vil det have Vanskelighed for os at finde....

Mad. Guillaume. Tvertimod, her er allerede en Herre, som har meldt sig af sig selv, en ung Mand af den fineste Tone, og som ogsaa er i Handelsfaget; det er en Hr. Oscar, en af de galante Herrer fra Vivienne-Gaden.

Guillaume (til Oscar.) Jeg ønsker Dem Velkommen. Min Kone har formodentlig underrettet Dem om Husets Skik. Her vil De ikke finde et overdaadigt Bord, men et borgerligt, et patriarchalsk Kjøkken....

Oscar. Det kan jeg tænke! En Anretning fra Guldalderen: Suppe og Oxekjød...

Guillaume. Ganske rigtigt!

Oscar. Derpaa formodentlig Beefsteack, saa nogle Coteletter eller Fisk, eller hvad det kan være; derpaa Steg og et Fad Grønsager; thi hvad Mellemretterne og Deserten angaaer, saa spiser jeg med deraf, siden det engang er der, men jeg holder ellers ikke videre derpaa.

Guillaume. Ja, men....

Oscar. Naa, saa De holder derpaa? Ja det har jeg intet imod. Saa er det dog sandt, hvad man tidt nok har sagt mig, at Saint-Denis-Gaden er et Tilflugtssted for alle sunde og gode Grundsætninger, endogsaa i Kogekunsten.

Guillaume. Ja, men....

Oscar. De kan neppe sætte Dem ind i et ungt eenligt Menneskes Stilling. Han rives ind i Forlystelsernes Hvirvel, han er ene midt i den meest befolkede Hovedstad. Forførelser omringe ham, Lediggang fløver ham slette Bekjendtskaber fordærve ham. Men naar han er saa lykkelig at faae Adgang i et Huus som Deres, saa fængsles han af stille Glæder, tusinde Hensyn holde ham tilbage fra Forvildelsen, gode Raad bringe ham paa Dydens Bane, og veilede hans Skridt; han finder et Selskab, en Familie, han bliver en Ven af Huset, og forener saaledes den gifte Mands huuslige Glæder med den eenlige Stands Uafhængighed.

Guillaume (til Mad. Guillaume.) Det er ikke muligt at faae et Ord indført. — Siig mig engang, har Du talt med ham om Betalingen?

Mad. Guillaume. Ja; han finder, at halvandethundrede Francs om Maaneden er ikke nok.

Guillaume. Det troer jeg nok, saadan som han kjører paa, især hvis han spiser ligesaa meget som han snakker. — Hør, hvad mener Du? det var vel rigtigst at han betalte forud?

Mad. Guillaume. Hvor vil Du hen? Det er noget, man aldrig gjør.

Guillaume. Ja, da har man megen Uret i ikke at gjøre det, thi det er unægtelig det Forsigtigste.

Mad. Guillaume. Men det passer sig paa ingen Maade, og jeg for min Part vilde ikke være istand til...

Guillaume. Ikke Andet end det! Jeg skal nok sige det selv.

Mad. Guillaume. Nei for Alting...

Guillaume. Ih, vær Du bare rolig! Jeg skal nok give ham det at forstaae paa en fiin Maade, uden at sige det reent ud.

Oscar. Hvad mon det er, de staae og hviske om?

Guillaume. Jeg talte just med min Kone om adskillige huuslige Sager. Hør, veed De vel, min kjære Hr. Gjæst, at Pengene begynde at blive meget sjeldne mellem Folk?

Oscar (afsides.) Han troer ikke, jeg veed det (til Guillaume.) Ja det er meget sandt; vi Handelsmænd sige derfor aldrig Andet; det er vort daglige Mundheld.

Guillaume. Derfor sagde jeg ogsaa imorges til min Kone: Gud! min bedste Kone! dersom vi idag fik Penge, hvad de vilde komme beleiligt!

Oscar. Virkelig? Saa gratulerer jeg; (pegende paa Kaminen) thi der staaer til Dem.

Guillaume (tager Pengesækken.) Er det muligt! (afsides) Lad mig da see hvad han har isinde at byde mig.

Mad. Guillaume (sagte til Guillaume.) Der kan Du see, Du med Din Mistanke!

Oscar (medens Guillaume tæller Pengene paa Bordet.) Jeg vilde ønske, at Pengene ligesaadan kom flyvende til mig, naar jeg kaldte paa Dem. Dersom jeg nu kunde faae Leilighed til at give min Ven Alexander et lille Vink! han staaer nede paa Gaden, og troer vist om mig, at jeg er forsvunden (seer igjennem Vinduet.) Der staaer han! han har opslaaet sit Hovedquarteer paa Hjørnet derovre og læser Placater og Bekjendtgjørelser, for

at holde Contenance. (Han gjør Tegn igjennem Vinduet.) Han seer mig ikke.

Guillaume (efter at have tællet.) To hundrede Francs! Veed Du vel, det er meget honnet. Du kan gjerne spandere en Steg, at sige, en lille Steg, en Godtkjøbs-Steg. (Gaaer hen til Oscar og bukker for ham.) Min Herre, jeg er saa tilfreds som muligt med Deres gode og behagelige Fremgangsmaade, og jeg betragter det som en afgjort Sag, at De fra idag af beærer mit Huus....

Mad. Guillaume. Siden altsaa denne Sag er afgjort, saa lad os nu komme til den anden, hvorom De vilde tale med min Mand.

Oscar. O det har ingen Hast! Nu have vi jo Tiden for os, siden vi hver Dag skulle spise sammen.

Guillaume. Det er fuldkommen rigtigt! Ah! mens jeg husker det, vi spise hver Dag Klokken tre præcis.

Oscar. Nei, Gud bevares! jeg spiser altid Klokken fem; det er meget elegantere, og saa har man i det Mindste Tid til at blive sulten. Derom ere vi altsaa enige: Klokken fem gaae vi tilbords; det er at sige, man har et Qvarteer at løbe paa, det er jo Skik og Brug, og man skal just ikke være pedantisk, men aldrig sildigere end Klokken halv sex. Altsaa fra idag af lover jeg Dem en accurat og idelig fornyet Appetit.

Guillaume (til Mad. Guillaume.) Det er en god Trøst! hvad mener Du, min Bedste?

Mad. Guillaume. Aa hvad! Er det noget at bryde sig om? (høit.) Saa vente vi altsaa et Par Timer med at spise?

Guillaume. Ja, naar bare min Mave havde vist det iforveien!

Oscar. Saa meget bedre vil det smage Dem. Hvad faae vi idag?

Mad. Guillaume. Uheldigviis har jeg ikke ventet Fremmede...

Oscar. O De maa ikke gjøre Complimenter for mig; jeg kan finde mig i Alt.

Guillaume. Vi have **Boeuf à la mode**; og derefter troer jeg nok, en Lammekølle.

Oscar. Nei fy! Ingen Lammekølle! det kan jeg ikke udstaae, det er alt for simpelt. Forresten maae De paa ingen Maade gjøre Omsvøb med mig. Det Nødvendigste er nok: Nogle Kyllinger, eller Poularder, lidt Fuglevildt, god Fisk, kort sagt, saaledes som De selv ønsker det; thi det, jeg sætter meest Priis paa ved hele Anretningen, det er, at man ikke gjør nogen Forandring for min Skyld. Men fremfor Alt beder jeg Dem sørge for at Caffen er gloende heed.

Guillaume (afsides.) Caffe ovenikjøbet! Det gaaer for vidt! (til Oscar) Jeg maa bede Dem undskylde, men Caffe drikke vi aldrig.

Oscar. Virkelig?

Guillaume. Nei, det bruge vi ikke.

Oscar. O, det gjør mig ondt! — Nu, ja ja da! saa bare en eneste Kop til mig!

Guillaume (til Mad. Guillaume.) Nei, men hør! Dersom han vil gjøre saadanne Udskrivninger i Huset, saa kan de 200 Francs snart gaae med, og meer endnu.

Mad. Guillaume. Men ti dog stille, ti dog bare stille! Du gjør Ophævelser over Ingenting, over en yderlig Bagatel, og røber Mangel paa Levemaade.

Guillaume. Ja, men den Levemaade, han forlanger, er ogsaa meer, end Huset formaaer.

Ellevte Scene.

De Forrige. Alexander Floquet.

Alexander. Det maa gaae som det vil, jeg kan ikke vente længere, og maa endelig see hvad der er blevet af ham.

Oscar (vendende sig om.) Hvad seer jeg? Min Ven Alexander? Min gode Ven besøger mig allerede? Hvem Fanden har sagt Dig, at jeg var her?

Alexander (forbauset.) Hvem der har sagt mig det? Jeg var just herudenfor.... (til Guillaume.) Min Herre, jeg har den Ære... jeg tager mig den Frihed..... jeg stod just udenfor paa Gaden, og det forekom mig, at jeg saae....

Oscar. Ja vist, han har seet mig igjennem Vinduet, det er jo ganske naturligt. — Nu da, velkommen! Geneer Dig ikke, lad som Du var hjemme, læg Din Hat fra Dig. (til Guillaume og Mad. Guillaume.) Vil De tilLade mig, at forestille Dem min bedste Ven?

Alexander. Nei det er utroligt, hvad han har for en Dristighed! (til Guillaume og Mad. Guillaume.) Det er mig som maa bede Dem....

Mad. Guillaume (betragtende ham.) Ih du store Gud! (sagte til Guillaume.) Jeg tvivler ikke længer, det er ham, det unge Menneske, hvorom jeg talte, ham som fulgte efter os, naar vi spadserede, og gjorde Øiekast til Josephine.

Guillaume. Hvad for noget!

Mad. Guillaume. Men tag Dig i Agt, at Du ikke forløber Dig! Det er vor Kostgængers bedste Ven, og vi maae vise ham Høflighed, saalænge han er her. Han gaaer formodentlig strax.

Oscar (til Alexander.) Hør nu, min kjære Ven, hvis Du ikke allerede har noget Bedre, saa tag tiltakke hos os, og gjør os den Fornøielse at spise med os; men vi gjøre ingen Complimenter, Du faaer hvad Huset formaaer (til Guillaume og Mad. Guillaume.) De har vel Intet imod, at jeg engang imellem tager en god Ven med; det er jo Skik og Brug overal

Mad. Guillaume. Ja, men....

Oscar. Tal frit! Seer De maaskee hellere, at jeg betaler en Billet? Det vil jeg ogsaa hellere, thi saa har jeg min Frihed.

Guillaume. Det er langt fra mig at ville berøve Dem nogen Frihed; og det forstaaer sig, naar De just ønsker...

Oscar. Saa, det kan jeg lide; saaledes bør man tale. Altsaa en Couvert mere for denne Herre, og, vel at forstaae, en lille Ret ovenikjøbet; De maa give Deres Kokkepige Leilighed til at vise sine Talenter; jeg er vis paa, at den blotte Efterretning vil opflamme hende med en ædel Ild. A propos af Ild: maa jeg nu bede Dem om to Kopper Caffe, og især om, at den maa være gloende heed.

Guillaume. To Kopper! Hør, Kone....

Mad. Guillaume. For Alting! vær dog rolig!

Guillaume (endnu hæftigere.) To Kopper Caffe! (i en mildere Tone) See til, at der bliver een til mig med.

Oscar. Men De drikker jo aldrig Caffe.

Guillaume. Nei, ikke undtagen Leiligheden er der. Desuden pleier min Kone at sige, at hvor der er til To, der er ogsaa til Tre. (sagte til sin Kone.) Det er altid saameget vundet.

Mad. Guillaume. Det forstaaer sig; og for at Herrerne skal blive tilfredse, vil jeg selv lave den.

Oscar. O De er charmant! Det er, som jeg nylig havde den Ære at sige Dem (vedbliver at tale med hende, men sagte.)

Guillaume. Men hvor er Avisen bleven af?

Oscar (som holder den i Haanden.) De skal ikke søge om den, thi her er den. De skal faae den, saasnart jeg har læst den (vedbliver at tale med Madamen.)

Guillaume (afsides.) Det maa jeg sige, det er meget behageligt. Saadan en Kostgænger det er rigtig nok et rart Stykke Meubel. Han tager imod Fremmede hos mig, han commanderer over mit Kjøkken, han lægger Beslag paa min Avis.... (seer paa Oscar, som taler sagte med Madammen.) Ja jeg troer saamæn, at han endog sætter min Kone Fluer i Hovedet (høit.) Kone! hør, Kone! Kommer Du ikke snart?

Mad. Guillaume. Hr. Oscar er saa god at invitere mig og min Datter til at gaae paa Comedie i Aften, og see „Samvittighedsnaget."

Guillaume. Gaae paa Comedie! Ende Dagen med Samvittighedsnag! (afsides) Det manglede kun! (til Oscar.) Undskyld, at jeg og min Kone forlade Dem et Øieblik; vi have noget at tale sammen.

Oscar. Jeg beder, De har jo at befale.

Guillaume (afsides, idet han gaaer bort med sin Kone.) Ja det er knapt nok.

(Guillaume og Mad. Guillaume gaae.)

Tolvte Scene.

Oscar. Alexander.

Alexander. Men min bedste Ven, forklar mig dog, hvorledes alt dette hænger sammen. For en Time siden vidste vi ikke, paa hvad Maade vi skulde practicere os ind i dette Huus, og nu er Du Herre og Befalingsmand deri. Du giver Ordres, Du skalter og valter, som om Du var hjemme. Hvorledes gaaer det dog til?

Oscar. For Geniet er Intet umuligt. Min første Bevæggrund, det kan jeg ikke nægte, var blot at gjøre Dig en Tjeneste, men nu indseer jeg ikke, hvorfor jeg ikke skulde blive ved for egen Regning. Det er et godt Huus, Mad. Guillaume er en charmant Kone, Manden er allerede min gode Ven; ligesaagodt at sætte sig ned her, som et andet Sted.

Alexander. Og sæt at Du faaer Din Afsked om et Øieblik?

Oscar. Hvorledes skulde det være muligt? Begriber Du ikke, at jeg udgjør en væsentlig Deel af Huset? Jeg hører næsten med til Ameublementet. Med eet Ord: jeg har her det Embede, som bestaaer i at komme hver Dag og spise til Middag, skjære for ved Bordet, fortælle Anecdoter og Bynyt, være Herrens Ven og Madamens Cavaleer. Det er det, som man i Italien kalder at være Cicisbeo; her tillands kaldes han i de høiere Cirkler en Huusven, og i Borgerstanden en Kostgænger.

Alexander. Hvad for Noget? Har Du sat Dig i Kost? Hos Madame Guillaume? Det er et Mesterstykke! Men hvordan vil Du bære Dig ad med at betale?

Oscar. Ikke Andet end det! Dertil har jeg jo Dig. Vi dele jo Alt med hinanden, som Venner, som Brødre. Jeg giver Geniet, Du giver Pengene; jeg gjør Forskud med mit Genie, Du betaler med Dine Penge.

Alexander. Vissselig ønsker jeg intet meer, men jeg har jo ingen Penge.

Oscar. Det veed jeg nok, men Du har jo arvet, og i Paris laaner man paa Alt, endogsaa paa en Arv.

Alexander. Ja men ikke paa en Arv, som man ikke veed, hvor man skal søge. Først for en Maaned siden, da jeg var i Lyon, fik jeg hændelsesviis at vide, at min Onkel, den gamle Floquet, var død for et Aar siden, uden at lade mig det vide, hvilket er en stor Forsømmelse fra hans Side; dernæst at hele hans Efterladenskab bestod i en Portefeuille med 60,000 Francs, som en eneste Arving havde bemægtiget sig, et Fruentimmer, der siden har bosat sig i Paris. Hvorledes vil Du nu, at jeg skal kunne finde denne Arving, og faae Halvdelen af Summen? Paris er saa stor, og min Arvepart er saa lille.

Oscar. Det er vel sandt, at her daglig blive mange andre borte, som ere langt betydeligere end Din; men Du maa dog være parat til at gjøre Dine Adkomster gjældende.

Alexander. O jeg har alle mine Papirer og Documenter i Rigtighed; jeg bærer dem hos mig. Lad mig bare træffe min Medar=

ving, saa skal Processen ikke vare længe.

Oscar. Ja, det kommer an derpaa.

Alexander. Nei, jeg forsikkrer Dig! jeg har allerede talt med en Advocat.

Oscar. Ja, det er just derfor. Og siden nu Arven er uvis, saa maa man sørge for, at Ægteskabet bliver vist. Jomfrue Josephine er eneste Datter, Forældrene have endnu ikke tænkt paa at gifte hende bort; alt det har jeg udspioneret. Altsaa maa Du frie til hende.

Alexander. Ja, det vil jeg ogsaa.

Oscar. Siden kan vi see at komme tilrette med Papa og Mama.

Alexander. Ja, jeg skal see at komme tilrette med dem. Men det er bedst at begynde med Datteren.

Oscar. Det er just det, jeg siger.

Alexander. Du maa tale min Sag; jeg selv kan ikke. — Gud! der er hun! Kjære, bedste Ven! forlad mig ikke! hjelp mig lidt, blot i Begyndelsen, indtil jeg kommer paa Glid; det er Alt hvad jeg beder Dig om.

Trettende Scene.

De Forrige. Josephine.

Josephine (affides.) Marie siger, at her er kommen en Kostgænger, og at Mama har paalagt os Alle at adlyde ham, som om han var Herre i Huset. Det bliver rigtignok en Fornøielse.

Alexander. Jomfru....

Josephine. Gud! hvad seer jeg! Er det Dem, som er kommen i Kost hos os, og som vi Alle skulle vise saa megen Opmærksomhed?

Oscar (som læser i Avisen.) Ja vist, Jomfru! Det er Hr. Alexander, min gode Ven og Staldbroder, som ikke er fremmed for Deres Clima, thi han har ogsaa boet i Saint-Denis-Gaden....

Alexander. Lad mig nu tale selv (til Josephine.) Det er ganske sandt, Jomfru; jeg har været i nogen Tid hos en Hosekræmmer i de tre Duer; jeg havde isinde at sætte mig ned i samme Fag.

Josephine. Hvorfor har De da ikke gjort det?

Alexander. Fordi.... fordi.... (gaaer hen til Oscar.) Svar nu Du for mig.

Oscar (til Josephine.) En uovervindelig, en ubetvingelig Lidenskab. Han saae undertiden en ung, fortryllende Pige gaae forbi Boutiken, og han kunde ikke lade være at betragte, at beundre hende....

Alexander. Nu skal jeg nok selv. (Til Josephine.) Jeg fulgte efter hende i Tuilerierne, paa Comedien, overalt; men jeg vovede aldrig at tale til hende; jeg vovede aldrig at spørge hende, om mine vedholdende Bestræbelser ikke mishagede hende. Jeg vil nu spørge Dem selv: hvad troer De, at den unge Pige har maattet tænke?

Josephine. Jeg troer, at hun fremfor Alt har villet vide, hvilke Deres Hensigter vare.

Alexander. Mine Hensigter? — O hør! Oscar!

Oscar. Hans Hensigter? O! De vare de reneste, de ædleste, de agtværdigste! Troer De ellers, at jeg var hans Ven? Ja, kjære Jomfru! Ung og i den Alder, hvori man behager, i Besiddelse af en Formue, som endnu er tvetydig, men med et Haab, som er sikkert, vil han vælge sig en Ledsagerinde gjennem Livet, en Veninde, som kan forskjønne hans Huus og forestaae hans Boutique.

Alexander. Det er nok; nu kan jeg godt selv. (Til Josephine.) Ja det er mit eneste Ønske, mit eneste Haab; jeg har aldrig næret andet, end dette. Jeg tilbyder Dem en Haand, som er nærværende, og en Formue, som er tilkommende. Troer De, at den unge Pige, som jeg talte om, nok vil modtage begge Dele?

Josephine. For at svare derpaa, maatte jeg først kjende hende.

Alexander. Kjende hende? — Hør! Oscar!

Oscar. Kjende hende? Ak, Jomfru! Gives der Nogen, som kjender sig selv?

Alexander. Nu har jeg det!

Oscar. Ja, min bedste Jomfru! Det er Dem...

Alexander (afbrydende ham.) Jeg siger Dig jo, at jeg har det. (Til Josephine.) Det er Dem!

Oscar (sætter sig ned igjen.) Det vidste jeg nok, at naar vi vare To om det, saa bleve vi nok færdige.

Alexander (til Josephine.) Det er Dem, som jeg stedse har elsket! Og nu, da De kjender min Hemmelighed, saa veed jeg ikke, hvad jeg vilde være istand til, ifald jeg erholdt et ugunstigt Svar.

(Kaster sig paa Knæ for hende.)

Oscar (som bestandig læser i Avisen.) Det er godt! Nu, da han er kommen i Fart, saa gaaer han nok af sig selv.

Fiortende Scene.

De Forrige. Guillaume.

Guillaume. Hvad seer jeg! Det unge Menneske for min Datters Fødder! Og hun, min smukke Jomfru, hvad bestiller hun her?

Josephine. Jeg hørte paa hvad han havde at sige. Man har jo paalagt mig at vise Kostgængeren al mulig Opmærksomhed.

Guillaume. Kostgængeren! Kostgængeren! Det er jo ikke ham; der sidder han! Og selv om det var ham, hvad ligner det saa.... Strax ind med Dig! (Josephine gaaer.)

Femtende Scene.

Oscar. Alexander. Guillaume.

Guillaume (til Oscar, som sidder og læser.) For Fanden, Herre! jeg beundrer Deres Taalmodighed; De sidder der ganske koldsindig.

Oscar. Jeg skyndte mig at læse Avisen, for at De kunde faae den snart.

Guillaume (til Alexander.) Hør, maa jeg spørge Dem: Hvad seer De mig an for?

Oscar (reiser sig, og viser ham Avisen.) Vil De see? Her er en Artikel, som er godt skreven.

Guillaume (til Alexander.) Ja, men jeg spørger Dem....

Oscar. Det er kun Skade, at den ikke er sluttet.

Guillaume. Det er ikke det, vi tale om...

Oscar. Det er saa ubehageligt, naar man afbrydes paa det interessanteste Sted.

Guillaume. Naa saaledes! Ja, men jeg skal meget frabede mig Fortsættelsen.

Oscar. Det kan jeg ikke tjene Dem i, thi her staaer: „Fortsættes i næste Nummer."

Guillaume. Jeg bliver rasende!.... (sagte til Oscar.) Hør! De indseer nok, at Deres Ven kan ikke blive her længere.

Oscar. Taalmodighed! jeg beder! Jeg har inviteret ham til Middag, og han maa spise her. De kan ikke forlange, at jeg skal betale en Billet for intet.

Guillaume. Hvad for noget? Vil De have, at jeg skal beholde ham her i Huset?

Oscar. Nei, det siger jeg ikke. Naar han har spiist, saa maa han naturligviis gaae, det forlanger jeg endog. Hører han det, min unge Ven? Men først maa han spise, for Reglens og for Principets Skyld.

Guillaume. Men jeg vil blot gjøre Dem opmærksom paa, at der endnu er halvanden Time til Spisetiden.

Oscar. Det er min Tro, sandt; jeg tænkte ikke derpaa. Maaskee trænger han til at nyde Noget iforveien. Vil Du have Noget? Geneer Dig ikke; det koster kun et Ord. Drikker Du helst et Glas Madera eller et Glas Malaga? Du har Valget mellem begge. (Til Guillaume.) Vi have vel begge Dele, tænker jeg? (til Alexander.) Ingen Omsvøb! gjør, som Du var hjemme!

Alexander. Nei for Alting! Ikke for min Skyld!

Oscar. Han gjør ordentlig Complimenter! Nu velan, saa skal jeg gjøre Dig Selskab, og klinke med Dig. Kom, saa skal jeg vise Dig Veien! (Oscar og Alexander gaae.)

Sextende Scene.

Guillaume (allene.)

Guillaume. Nei, nu er Hundrede og Eet ude! De ere istand til at gjøre ryddeligt i min Kjælder, og det inden Middagsmaden. Det gad jeg dog rigtignok vide, om jeg er forbunden til at have Leverance af Alt hvad en Kostgænger kan fortære mellem Maaltiderne. Jeg skal dog spørge en Procurator tilraads, thi saavidt jeg kan indsee, har han ikke Ret til at forlange.... Ja hvad kan det nytte? Den Ret, som han ikke har, den tager han sig; han tager jo Alting her i Huset. Det maa være et Herreliv at være Kostgænger! Dersom min Kone ikke har Noget imod det, saa sætter jeg mig selv i Kost etsteds, for at ogsaa jeg kan blive Herre i et Huus. (man hører Støi.) Hvad er det? Det er jo nede i Boutiquen. De tale lovlig høit dernede. Mon det skulde være ham igjen, som er kommen derned og gjør Hokuspokus?

Syttende Scene.

Guillaume. Mad. Guillaume.

Guillaume. Naa er Du der? Hvad betydede den Støi og Spectakel for et Øieblik siden?

Mad. Guillaume. Ja siig nu noget Ondt om vor Kostgænger! Dersom han ikke havde blandet sig deri....

Guillaume. Ja det er just hvad jeg vilde tale med Dig om. Jeg finder, at han blander sig i alt for Meget, og jeg er ikke den, som forstaaer Spøg...

Mad. Guillaume. Sniksnak! Fordi han har talt et Par Ord til mig, er Du allerede jalour...

Guillaume. Nei, men jeg er Herre i Huset, jeg er Fader, jeg er Ægtemand....

Mad. Guillaume. Det er virkelig ikke Andet, end Indbildninger....

Guillaume. Indbildninger?

Mad. Guillaume. Ja vist, vi kan siden afhandle den Sag. Men veed Du vel, at Du har glemt at gaae til Politie-Commissairen?

Guillaume. Hvad skulde jeg der?

Mad. Guillaume. Det er en uundgaaelig Formalitet. Naar man har Kostgængere, er man forpligtet til at melde det for Politiet, og indestaae for deres gode, moralske Characteer.

Guillaume. Ja, ja, det kan jeg jo altid gjøre.

Mad. Guillaume. Ja, men Tingen er, at der er en svær Mulct for at forsømme det, og at Du allerede har paadraget Dig den.

Guillaume. Hvad for noget! Atter Udgifter for den Kostgænger.

Mad. Guillaume. Vær rolig! Commissairens Fuldmægtig, Hr. Joseph, var just nu i Boutiquen i den Anledning.

Guillaume. Joseph! Han som for noget siden gjorde saa rasende Cour til Dig?

Mad. Guillaume. Ja, netop. Men da det ogsaa er en af Hr. Oscars Bekjendte — det er ret behageligt med det Menneske, han

kjender al Verden — saa har han bedet ham spise her til Middag, og saa vil man jo let komme overeens med ham.

Guillaume. Hr. Joseph, siger Du? Skal han spise her? Men saa veed Du da ikke, at jeg i forrige Uge har skrevet ham til, at han aldrig meer maatte understaae sig at sætte sine Been i mit Huus; og han blev saa vred derover, at han svarede Budet, at første Gang han traf mig, saa skulde han... Ja det er ikke fordi jeg er bange for ham, men det indseer Du selv, at det er et Menneske, som jeg paa ingen Maade kan see; og siden han kommer her til Middag, saa har jeg kun een Udvei, og det er at gaae hen og spise paa en Restauration. Der seer Du hvad der kommer ud af det; det er en smuk Oeconomie.

Attende Scene.

De Forrige. Marie.

Marie. Herre! det kan ikke nytte at skjule det længere. Kostgængeren — thi han skal nu blande sig i Alt — væltede for lidt siden min Steg, og saa gik der Ild i Skorstenen.

Guillaume. Gud bevares! Og Huset er ikke assureret!

Nittende Scene.

De Forrige. Oscar (med en Serviet om Livet, og holdende et Fad med Kyllinger i Haanden.) Alexander. Josephine.

Oscar. Vær rolig! Saa meget har jeg reddet.

Guillaume og Mad. Guillaume. Og Ilden?

Oscar. Den er slukket. De fortræffelige Brandfolk vare strax ved Haanden, og slukkede den i et Øieblik. Men jeg har ogsaa gjort hvad jeg formaaede: for at sætte Mod i dem, lod jeg hente ti Flasker hvid Viin op fra Kjælderen.

Guillaume. Hvorledes? Har De ladet Brandfolkene drikke al min hvide Viin? Hvorfor kunde de ikke drikke Vand? det have de jo Nok af.

Oscar. Det gjør De aldrig, af Frygt for at Tjenesten skal lide derved. Men da man ikke kan drikke, uden at spise, saa har jeg inviteret dem alle ser til Middag nede i Boutiquen.

Guillaume. Ser Brandfolk har De inviteret til Middag? (han tager Pengesækken som staaer paa Bordet, og giver den til Oscar.) See der, min Herre! Alt vel overlagt og beregnet, vil jeg hellere give Dem Deres Penge tilbage.

Oscar (forundret.) Hvad skal det sige?

Guillaume. Det er 200 Francs, som jeg giver Dem, for at De kan spise til Middag, hvor De har Lyst, kun ikke hos mig.

Oscar. Men hvad skal det sige?

Tyvende Scene.

De Forrige. Mad. Jocard.

Mad. Jocard. Gud bevares, hvor her er mange Fremmede! Ja, jeg har jo nok hørt, at De har taget Kostgængere i Huset, bare for at berøve mig mine Kunder, og skade mig i min Næring. Men det forstaaer sig, Enhver har jo Lov til at gjøre, som han synes, og det er saamæn heller ikke derfor jeg kommer, men blot for at bede om min Qvittering.

Guillaume. Hvad for Qvittering?

Mad. Jocard. Ih, Qvittering for min Huusleie! Jeg var her jo før, og bragte Marie Pengene; hun maa jo vel have afleveret dem?

Marie. Ja, det er sandt, Madame Jocard var her i Formiddags....

Alexander. Gud! Mad. Jocard! Er De Mad. Jocard?

Mad. Jocard. Ja, min Herre!

Alexander. Som har arvet efter en Onkel, Hr. Floquet i Lyon?

Mad. Jocard. Ja, min Herre!

Alexander. Gud! hvilket Møde. Oscar! det er hende!

Oscar. Arvingen! (kaster Pengesækken til Guillaume.) Madame! De kan ikke troe, hvor det glæder mig at gjøre Deres Bekjendtskab! See, her er min Ven, den unge Floquet, Deres Paarørende, Deres Medarving. O I Blodets og Naturens Baand! Hvor stor er ikke Eders Magt! See, her er hans Døbeseddel (leverer Mad. Guillaume lidt efter lidt, de Papirer, som Alexander giver ham); og her er hans Faders Ægteskabs-Contrakt. Især naar I, efter en Tidlang at have være sønderrevne, knyttes paa ny ved en sympathetisk Handelse! — Her er Afregning med Farbroderen,... her er Skifterettens Beviis; Alt er i god Orden. Men vi forglemme ikke de nødvendige Hensyn, vi ere ikke uden Følelse og Delicatesse, uagtet vi ere Arvinger, vi erkjende hvad Paarørende skylde hinanden indbyrdes, og vi give Dem en passende Frist til at betale de 30,000 Francs.

Mad. Jocard. Der er ingen Tvivl om; det er ham!

Guillaume (til Alexander.) Hvad hører jeg? Arver De 30,000 Francs?

Oscar. Ja, som han nedlægger for Deres Datters Fødder. Vort Middagsmaaltid

bliver et Bryllupsgilde. Al Verden er indbuden, baade Venner og Fremmede, ikke sandt?

Josephine. Min Fader....

Mad. Guillaume. Kjære Mand...,

Alexander. Tør jeg kalde Dem min Fader?

Guillaume. Ih, ja, det forstaaer sig, ifald De vil have den Godhed.

Oscar. Fortræffeligt! Saa bliver Alt ved det Gamle, og der skeer ikke mindste Forandring i Huset: Deres Datter, Deres Svigersøn og jeg, vi sætte os alle Tre i Kost hos Dem.

Guillaume. Nei Tak! jeg har nok med det jeg har. Lad Dem selv holde Deres Huusholdning.

Oscar. Ja ligesom De selv vil. (Til de Andre.) Det er et forunderligt Menneske! han er bange for at faae alt for mange Gjæster. (Til Publicum.) Jeg har nu ganske den modsatte Smag; mig synes: jo flere, jo bedre. Hvis De derfor vil ærgre ham, saa vær saa god at besøge os hver Aften vi ere hjemme. Men det forstaaer sig, De maa tage tiltakke med hvad Huset formaaer.... ja, det er sandt, det har jo Madamen allerede sagt.

Kjøbenhavn, 1832.

Faaes tilkjøbs i den Schubothske Boglade paa Børsen № 9.

Trykt hos Bianco Luno & Schneider, Pilestræde Nr. 105.